

äro af beskaffenhet att påkalla sådana provisoriska anordningars vidtagande, hvilket, i saknad af föredömen på detta lagstiftningsområde, här, liksom i England, för närvarande skulle blifva det enda möjliga.

På grund häraf föranlåtes Utskottet vördsamt förorda,
att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd
föranleda.

Stockholm den 16 Februari 1876.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1876, kl. 2 e. m.

*Uttåtande, i anledning af väckt förslag angående skrifvelse till
Kongl. Maj:t om vidtagande af åtgärder för utfärdande
af en fullständig handelslagbok för Sverige.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottet remitterad motion (N:o 2) har Herr *Axel Bergström* framhållit, huruledes icke allenast handelsrättens historiska utvecklings gång, utan äfven den omständighet, att användningen af deri innehållna rättsgrundsatser till följd af sakens natur blefve inskränkt till vissa områden af rättslifvet och till särskilda klasser af medborgare, hade med nödvändighet ledt och måste fortfarande leda dertill, att handelsrätten, ehvad den gjordes till föremål för vetenskaplig behandling eller lagstiftning, uppfattades och betraktades såsom ett sjelfständigt, speciellt rättsinstitut. Af lätt insedda orsaker hade ock handelns idkare städse sträfvat att utbilda särskilda rättsnormer, tjenliga att befrämja utvecklingen af deras yrke, och under skilda tidevarf hade denna sträfvan

mer eller mindre klart uppfattat sitt mål och krönt med olika framgång, men det hade varit den nyare tiden förbehållet att genom den suveräna statens lagstiftning tillvägbringa kodifikationer af de handelsrättsliga grundsatserna och bestämmelserna. Vid den tid, då 1734 års lag utfärdades, hade emellertid den ekonomiska utvecklingen i vårt land icke varit så stor, att den kunnat bibringa lagstiftaren insigt af behovet af en särskild handelslagstiftning, och de allmänna lagbestämmelserna för handel och vandel emellan enskilda, som stadgades i handelsbalken, ansågos i följd deraf lemna tillräcklig ledning för slitande af egentliga handelstvister. Vid dessa med afseende på handelsn mångskiftande förhållanden utomordentligt torftiga bestämmelser hade det äfven sedermera i hufvudsaken fått förblifva, och blott i några få delar hade lagstiftningen sökt vidare utbilda handelsrätten i öfverensstämmelse med tidens kraf. Sistlidna riksmöte hade emellertid visat sig behjerta handelsn behof af lagstiftningens särskilda omvårdnad och på sådan grund, i anledning af då väckt motion, i underdånig skrifvelse anhållit, det Kongl. Maj:t täcktes, i sammanhang med utarbetandet af förslag till ny rättegångsordning, låta komma under öfvervägande, om och i hvad mån handelsdomstolar måtte kunna i riket införas. Men då för handeln vore af större vigt att erhålla en fullständig, efter den moderna tidens förhållanden lämpad kodifikation af konstitutiva lagbestämmelser, än särskild jurisdiktion och processordning, hvilken fråga borde komma under slutlig pröfning först i sammanhang med sjelfva handelslagstiftningen, så syntes åvägbringande af en fullständig handelslagbok företrädesvis önskligt och af tidsförhållandena påkalladt. I följd af handelsn verldsborgerliga natur borde en sådan lagbok icke byggas på nationel grund, utan tvärt om så nära, och så vidt sig göra låte, ansluta sig till den handelsrättsliga lagstiftningen i andra civiliserade länder och i främsta rummet till de nordiska folkens, så att den följaktligen borde utarbetas i öfverensstämmelse med hvad som i detta afseende i Norge och Danmark åtgjordes eller komme att åtgöras. På dessa och de andra skäl, motionen närmare utvisar, har motionären föreslagit: "att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga de åtgärder, som finnas lämpliga och erforderliga icke allenast för utfärdande af en fullständig handelslagbok för Sverige, utan äfven för åstadkommande af öfverensstämmelse med motsvarande norsk och dansk lagstiftning; äfvensom egna nådig omsorg deråt, att, så vidt ske kan, öfverensstämmelse dervid jemväl vinnes mellan de nordiska rikenas och de större handels- och sjöfartidkande folkens handelslagstiftning."

Enligt fastställd arbetsplan har Nya Lagberedningen redan fått sig ålagdt att, sedan utsökningslagen, den s. k. vattenrätten och rättegångsordningen först utgjort föremål för behandling, till omarbetning företaga handelsbalken af 1734 års lag; och då det icke torde vara tvifvel underka-

stadt, att genom den behandling af nämnda balk, som sålunda förestår, handelslagstiftningen skall erhålla den utveckling, som af nutidens förhållanden kräfvades, samt den ordning för bearbetningen af ofvanberörda lagstiftningsämnen, som, på sätt ofvan blifvit nämndt, är vorden bestämd, synes vara lämpad efter den större eller mindre vikt, som skäligen bör dem tillmätas, anser sig Utskottet böra hemställa,

att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 16 Februari 1876.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr Grefve Sparre;

af Herr Philipsson, med hvilken Herrar Asplund, Lyth och Torpadie sig förenat: Behovvet af den i motionen föreslagna lagstiftningsåtgärd läser icke kunna jäfvas af den, som eger närmare kännedom om för handen varande handels- och kreditförhållanden. Äfven om detta behof i någon mån skulle kunna afhjelpas genom den åberopade föreskriften för Nya Lagberedningen att, näst efter behandlingen af frågorna rörande vattenrätten och rättegångsväsendet, underkasta *Handelsbalken* en revision, torde det dock vara uppenbart, att den viktiga lagstiftningsfrågan såmedelst dels uppskjutes till en alltför aflägsen framtid och dels icke erhåller *den utsträckning*, som motionären åsyftat; hvarförutan bör erinras, att genom ett dylikt uppskof det tillfälle till åstadkommande af likformighet i handelsrätten inom de tre nordiska rikena går förloradt, som, enligt hvad motionären antydt, för närvarande erbjuder sig, en likformighet, hvars ernående måste såsom önskvärdt anses. Då genom arbetets anordnande på ett lämpligt sätt, vare sig medelst tillsättande af en särskild komité eller tillökning i antalet af Nya Lagberedningens ledamöter, det med motionen afsedda mål synes kunna vinnas, utan att de öfriga, härofvan omförmälda lagstiftningsåtgärderna undanskjutas, föränlåtes jag vördsammast hemställa:

att Riksdagen ville i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för utarbetande af en fullständig handelslag för Sverige, så skyndsamt som möjligt

utan att lagstiftningen angående vattenrätten och rättgångsväsendet derigenom tillbakasättes, äfvensom egna nådig omsorg deråt, att öfverensstämmelse, så vidt ske kan, med motsvarande norsk och dansk lagstiftning dervid åstadkommes.

N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1876, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition (N:o 7) med förslag till förordning angående eganderätt till skrift.

Begge Kamrarne hafva till Lag-Utskottets behandling hänskjutit omförmälda nådiga proposition, hvilken är af följande lydelse:

“I nådig proposition till 1873 års Riksdag framstälde Kongl. Maj:t förslag till en förändrad lydelse af Tryckfrihets-förordningens § 1 mom. 1, 3 och 9, enligt hvilken de stadganden angående eganderätt till skrift, som förekomma i den nuvarande lydelsen af 9 mom. i nämnda §, borde derifrån uteslutas och i stället intagas en föreskrift, att angående sådan eganderätt skulle gälla hvad som stadgas i särskild lag, stiftad i den ordning 87 § Regeringsformen föreskrifver; hvarjemte Kongl. Maj:t förklarade det vara Dess afsigt att till den riksdag, då förslaget, derest det förklarades hvilande, kunde slutligen antagas, framlägga förslag till lag angående den litterära eganderätten.

Med anledning häraf och då förstberörda förslag af Riksdagen antagits att hvila till vidare grundlagsenlig behandling, har ett lagförslag i ämnet blifvit inom Justitie-departementet utarbetadt. Då detsamma likväl ännu icke blifvit slutligen granskadt, och det hvilande grundlagsändringsförslaget dessförinnan torde förekomma till Riksdagens pröfning, har Kongl. Maj:t, på det ingen lucka i lagstiftningen genom nämnda grundlagsändringsförslags antagande må uppstå, ansett lämpligt, att genom en lag, stiftad i den ordning 87 § Regeringsformen föreskrifver, de stadganden om eganderätt till skrift, som äro afsedda att uteslutas ur Tryckfrihets-förordningen, bibehållas vid gällande kraft, till dess en fullständigare lag hinner komma till stånd.”